

EELNÕU
KOMISJONID:

hariduskomisjon	
majanduskomisjon	
kultuuri- ja spordikomisjon	
kogukonnakomisjon	
revisjonikomisjon	
sotsiaalkomisjon	
eestseisus	

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

O T S U S

Põltsamaa

XX.XX.2024 nr

Põltsamaa valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine eelvaliku otsuse alusel eelvalikuala nr 3/9 osas.

Põltsamaa Vallavolikogu algatas 30.12.2021 otsusega nr 1-3/2021/59 kogu Põltsamaa valla territooriumil tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) koostamise koos vajalike uuringute läbiviimisega.

KOV EP koostamisest huvitatud isikud on Enefit Green AS (registrikood 11184032) ja Osaühing Irbeni (registrikood 10310434).

PlanS § 109 lg 1 sätestab, et pärast PlanS § 108 lõike 2 kohaste muudatuste tegemist KOV EP eelvaliku otsuse eelnõus ja KSH esimese etapi aruandes teeb kohaliku omavalitsuse volikogu asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmise või sellest keeldumise otsuse.

PlanS § 109 lg 2 kohaselt kinnitab asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kohaliku omavalitsuse volikogu, et valitud asukoht on kõige sobivam KOV EP-ga kavandatava ehitise püstitamiseks ning et ehitise asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja KSH esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning KSH esimese etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks.

I Põltsamaa valla tuuleparkide KOV EP menetluskäik

Vastavalt PlanS §-le 100 toimus ajavahemikul 19.09.2022-20.10.2022 KOV EP asukoha eelvaliku lähteseisukohtade (LS) ja KSH väljatöötamise kavatsuse (VTK) avalik väljapanek. LS-i ja KSH VTK avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 05.12.2022 ja 05.01.2023 Põltsamaa

Kultuurikeskuses. Kõigi laekunud ettepanekute ja vastustega ning esitatud ettepanekute põhjal täiendatud LS ja KSH VTK-ga saab tutvuda veebilehel: <https://www.poltsamaa.ee/tuulepark>.

LS-le ja KSH VTK-le tuginedes koostas Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2022-0046 „Põltsamaa valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneering, I etapp, asukoha eelvalik“ koos lisadega (käesoleva otsuse lisa 1):

1. Põltsamaa valla tuuleparkide eriplaneeringu mõjude hindamise, sh KSH aruande eelnõu;
2. Põltsamaa valla tuuleparkide eriplaneeringu mõjude hindamine, sh KSH. Kolme tuulepargiala mõjude ja leevendusmeetmete täpsustamine.

KOV EP asukoha eelvaliku seletuskiri koos KSH esimese etapi aruande (KSH I) ja kolme tuuleala täpsustusega esitati PlanS § 105 alusel 26.04.2024 valitsusasutustele kooskõlastamiseks ja puudutatud isikutele arvamuse avaldamiseks. Esitatud kooskõlastuste ja arvamuste alusel tehti EP asukoha eelvaliku seletuskirjas, KSH I-s ja kolme tuuleala täpsustuses vajalikud muudatused. 05.07.2024 esitati täiendatud KOV EP asukoha eelvaliku seletuskiri koos KSH esimese etapi aruande (KSH I) ja kolme tuuleala täpsustusega uuesti kooskõlastamiseks Transpordiametile, Maa-ametile, Keskkonnaametile, Eesti Geoloogiateenistusele ning Kliimaministeeriumile. Nimetatud asutustelt saadud kooskõlastuste alusel tehti EP asukoha eelvaliku seletuskirjas, KSH I-s ja kolme tuuleala täpsustuses vajalikud muudatused. Kooskõlastuste ja arvamuste täpsemad detailid on toodud eriplaneeringu lisamaterjalis „Koostöö kokkuvõte“.

Vastavalt PlanS §-le 106 toimus [xx].[xx].2024-[xx].[xx].2024 EV eelnõu ja KSH I avalik väljapanek [avaliku väljapaneku asukoht].

PlanS § 107 järgne EV eelnõu ja KSH I avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid [xx].[xx].2024 [asukoht].

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehti EV eelnõu ja KSH I-s vajalikud muudatused (PlanS § 108 lg 3).

[täiendada vastava menetlusetapi järel]

II EV eelnõu ja KSH I tulemusena selgunud eelvalikualad

A. Eelvalikualade kujunemine

Eriplaneeringu ala hõlmab kogu Põltsamaa valla territooriumi, kuid tuulepargi alasid Kaitseministeeriumi kompensatsiooniala piirist ida poole ei kavandata. Planeeringuala suurus on 889,56 km².

LS ja VTK etapis tehti peamiste kriteeriumite (otsuse lisa 1 asukoha eelvaliku seletuskiri ptk 2.4) alusel välistavate alade analüüs, mille alusel kujunesid esialgsed eelvalikualad seisuga 15.12.2022. Edasi koostati planeerija, huvitatud isikute ja omavalitsuse koostöös tuulikute tinglik paigutus, mis lähtus printsiibist, et tuulikud asuvad üksteisest võrdsetel kaugustel 1000 m vahega. Edasisest alade valikust otsustati välja jätta „Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüsi“ alusel määratud tsoon 1 alad, kuna need eeldavad mahukaid linnustiku uuringuid, millega 30.12.2021 algatatud eriplaneeringu ajagraafiku raames arvestatud ei ole. Täiendavalt leiti, et kuna Põltsamaa vallas on piisavalt tuulealasid, mis on

väljapool tsoon 1, siis oli otstarbekas tsoon 1 alad jätta puutumata ning leida sobivad tuulepargialad nende alade hulgast, kus on häiring väiksem. Kuivõrd EP on lähiaastate ehitustegevuse aluseks, siis otsustati välja jätta ka need alad, millel puudub lähiajal majanduslik perspektiiv, sest ala asub liitumiseks sobivast elektriliinist liiga kaugel, alale juurdepääs on keeruline, alale paigutuvate tuulikute võimalik arv on majanduslikult mõistliku tuulepargi rajamiseks liiga väike jne. Edasisest alade valikust otsustati välja jätta ala nr 2a ja 2b, mille osas ilma detailsete linnustiku uuringuteta ei saa teha otsust ala põhimõttelise sobivuse kohta. Rohevõrgustikust ja Natura alast tulenevalt ei saa alale paigutada rohkem kui 2 tuulikut, mistõttu tekib küsitavus ala majanduslikust otstarbekusest. 07.08.2023 toimunud koosoleku põhjal otsustati, et esitatud tuuleparkide eelvaliku alad on sobivad, kuna KSH tulemuste põhjal välistavaid asjaolusid ei ilmnenud. Aladele numbritega 4/13, 7/18 ja 8/19 otsustas omavalitsus 02.11.2023 koosolekul loobuda detailse lahenduse koostamisest, kuna neis asukohtades vastaval ajahetkel ei esinenud välistavaid tegureid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused (PlanS § 95¹). Aladele 4/13, 7/18 ja 8/19 koostati täpsustatud lahendus (otsuse lisa 1 asukoha eelvaliku seletuskiri joonis 13 ning peatükk (ptk) 2.3; asukoha eelvaliku lisa 2) ja vajadusel täpsustati KSHst tulenevaid tingimusi (otsuse lisa 1 asukoha eelvaliku seletuskiri ptk 3; asukoha eelvaliku lisa 2). Täpsustatud lahendus ja tingimused on projekteerimistingimuste andmise aluseks. 2024. aasta augustikuus selgus EP kooskõlastamiste ja materjalide uuendamise ajal, et Põltsamaa valda on tekkinud uued I kategooria kaitsealuse liigi pesapaigad, mis asuvad ja/või kaitsealuse liigi toitumisala jääb täielikult või osaliselt välja valitud tuulealadele. Kuna Põltsamaa valla tuulepargialade kavandamisel lähtutakse põhimõttest, et tuulepargiala paiknemine on välistatud lähemal kui 2 km I kategooria kaitsealuse liigi pesapaigast, siis arvati eriplaneeringust välja tuulealad nr 8/19 ja 10/24, mis täies ulatuses jäid leitud pesapaikade 2 km tsooni ning kus negatiivset mõju kaitsealusele liigile polnud võimalik välistada ega leevendada. Sama asjaoluga seoses vähenes tuuleala 1/1 pindala ja samuti maksimaalne lubatud tuulikute arv. Tuuleala 1/1 puhul näitavad edaspidised asukohapõhised uuringud, kui lai peab olema puhver leitud pesapaikade ümber (1-2 km) ja vastavalt sellele korrigeeritakse planeeringulahenduses tuuleala 1/1 piiri. Sellega seonduvalt võib muutuda ka maksimaalne lubatud tuulikute arv – 2 km puhvri puhul on tuulealale 1/1 lubatud püstitada 9 tuulikut, 1 km puhvri puhul maksimaalselt 15 tuulikut.

Mõjude hindamise käigus kirjeldati, analüüsiti ja hinnati EP I etapi elluviimisega kaasneva võimalike mõjusid, tehti ettepanekuid keskkonna jaoks soodsaima, st väiksema mõjuga lahendusvariandi valikuks, tuvastati uuringuvajadused ning kavandati meetmed olulise ebasoodsa keskkonnamõju ennetamiseks ja leevendamiseks.

Kuna EP I etapi väljundina määratakse kindlaks tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu võimalikud asukohad (alad), kuid ei panda paika tuulikute ja nendega kaasneva taristu täpset paiknemist arendusaladel ning tuulepargialade väliste elektriliinide (õhuliini ja maakaablite) täpseid asukohti, siis jääb ka I etapi mõjude hindamine samale tasemele ehk hinnatakse tuulepargiks ja selle toimimiseks vajaliku taristu jaoks kavandatavate alade sobivust.

Mõjude hindamise läbiviimise aluseks on olnud eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsus (EP LS ja KSH VTK) ning selles toodud esialgsed tuuleparkideks võimalikult sobivad alad, eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus, hinnatavad valdkonnad ning mõjude hindamise meetodika, sh EP I etapi raames läbiviidavad uuringud.

Mõjude hindamise I etapi aruanne on aluseks eriplaneeringu I etapile järgnevale etapile (detailse lahenduse ehk II etapi mõjude hindamise, sh KSH aruande koostamisele või projekteerimistingimuste andmise järgses ehitusprojekti koostamise etapis teostatavatele uuringutele ning võimalikule keskkonnamõjude hindamisele, mille läbiviimise vajadus selgub eelhinnangu andmise järgselt. Läbiviidavad analüüsid ja uuringud on müra ja varjutuse modelleeringud, nähtavusanalüüs koos visualiseeringutega, linnustiku uuring, ulukiuuring, käsitiivaliste uuring, haudelinnustiku uuringud, kahepaiksete elupaikade uuring, kaitstavate taimeliikide ning seene- ja samblikuliikide uuringud, arheoloogiline uuring).

Kokkuvõttes, Põltsamaa valda kavandatakse asukoha eelvaliku raames kaheksa tuulepargi ala (lisa 1 asukoha eelvaliku seletuskiri joonis 2 ja joonis 7, tabel 1 ja tabel 2), kuhu võib kavandada tuulikuid ning tuulepargi toimimiseks vajalikke ehitisi. Planeeringulahenduse kujunemine on täpsemalt kirjeldatud lisa 1 asukoha eelvaliku seletuskirja peatükis 2.4.

B. Otsustamine eelvaliku alade kaupa

Käesoleva otsusega võetakse PlanS § 109 kohaselt vastu Põltsamaa valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku eelnõu (EV eelnõu), keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi (KSH I) aruanne ja kolme tuuleala täpsustus (otsuse lisa 1 lisa 2) ning võetakse vastu eriplaneering eelvalikuala nr 3/9 osas, mis on ka KOV EP detailse lahenduse väljatöötamiseks aluseks nimetatud alal.

Teiste välja valitud eelvalikualade osas tehakse vastavad vastuvõtmise või sellest keeldumise otsused eraldiseisvalt. Tegemist on osahaldusaktidega haldusmenetluse seaduse (HMS) § 52 lg 1 p 1 mõttes.

III Detailse lahenduse koostamine eelvalikualal nr 3/9 ja vastavad arendustingimused

Keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusi arvesse võttes on vajalik eriplaneeringu detailse lahenduse koostamine eelvalikualale nr 3/9. Detailse lahendusega määratakse ehitusõigus ning lahendatakse PlanS § 126 lg-s 1 nimetatud asjakohased ülesanded võttes arvesse planeeringu eesmärgi ja kavandatava ehitise iseloomu. Koos detailse lahendusega hinnatakse täpsemalt kaasnevaid mõjusid ning koostatakse keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne.

Detailse lahenduse koostamisel ja keskkonnamõju strateegilisel hindamisel tuleb arvestada asukoha eelvaliku seletuskirjas toodud tingimustega, sh järgnevaga:

1. Lubatud maksimaalne elektrituulikute arv eelvalikualal nr 3/9 on 8 elektrituulikut.
2. Tuleb määrata tuulepargi ehitiste hoonestusalad ja tingimused ehitamiseks detailse lahenduse täpsusastmes.
3. Lubatud on paigaldada ainult uusi elektrituulikuid, mille esmakordset paigaldamist peab tõendama huvitatud isik.
4. Elektrituuliku maksimaalne kogukõrgus (elektrituuliku torni kõrgus koos laba pikkusega püstiasendis) on 290 m.

5. Eelvalikuala nr 3/9 piiridesse peab jääma elektrituuliku vundament. Elektrituulikute rootorilabade ulatumist üle eelvalikuala nr 3/9 piiri käsitletakse KOV EP-le vastavana. Elektrituuliku rootorilabade ulatamine üle eelvalikuala piiri määratakse detailse lahendusega, kui on tagatud kehtivad müra normtasemed.

6. Elektrituulikute, teede ja elektriliinide asukohtade planeerimisel ja/või täpsustamisel tuleb arvestada kaitsealuste loodusobjektidega ning neile kehtiva kaitsekorraga, samuti eraomandisse kuuluvate kinnisasjadega.

7. Detailses lahenduses tuleb määrata põhivõrguga liitumiseks vajalik ühendusliini koridor.

***

Otsus antakse planeerimisseaduse § 109 lõike 1 ja 2 ning Skepast&Puhkim OÜ töö „Põltsamaa valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneering, I etapp, asukoha eelvalik“ koos lisadega (1. Põltsamaa valla tuuleparkide eriplaneeringu mõjude hindamise, sh KSH aruande eelnõu, 2. Põltsamaa valla tuuleparkide eriplaneeringu mõjude hindamine, sh KSH. Kolme tuulepargiala mõjude ja leevendusmeetmete täpsustamine) alusel.

1. Võtta vastu Põltsamaa valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvalik koos lisadega (keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne ja kolme tuuleala täpsustus) (Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2022-0046) eelvalikuala nr 3/9 osas. Asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kinnitab volikogu, et valitud asukoht on kõige sobivam kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga kavandatava ehitise püstitamiseks ning et ehitise asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks.

2. Valida eelvalikuala nr 3/9 tuuleparkide rajamiseks sobivaks. Tuulepargi põhivõrguga liitumiseks vajalikke juurdepääsuteid jm teenindavaid ehitisi on lubatud rajada ja seadmeid paigaldada kogu kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu planeeringualale (ka väljapoole eelvalikuala nr 3/9).

3. Maardlate aladel on ehitiste ja rajatiste püstitamine, seadmete paigaldamine ja juurdepääsuteede rajamine lubatud vaid aladel, kus maavara on ammendunud või kui selleks on saadud maapõueseaduse alusel valdkonna eest vastutava asutuse kooskõlastus.

4. Iga kavandatava elektrituuliku asukoht ja kõrgus tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga ja seda ka pärast Mandri-Eesti kompensatsioonimeetmete rakendumist.

5. Eelvalikuala nr 3/9 on määratletud käesoleva otsuse lisa 2 asukohaskeemiga.

6. Põltsamaa Vallavalitsusel avaldada ja saata teated käesoleva otsuse kohta planeerimisseaduses sätestatud korras.

7. Otsusega on võimalik tutvuda tööpäevadel Põltsamaa Vallavalitsuses (Lossi tn 9, Põltsamaa linn), Põltsamaa valla veebilehel www.poltsamaa.ee ja Ametlike Teadaannete veebilehel www.ametlikudteadaanded.ee.

8. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Otsust on õigus vaidlustada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal valet esitama õigustatud isik otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, esitades vaide Põltsamaa Vallavolikogule haldusmenetluse seadusega vaidemenetlusele kehtestatud korras. Otsuse peale on kaebeõigusega isikul õigus esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud tähtaegadel ja halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Indrek Eensalu
vallavolikogu esimees

Lisa 1. Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2022-0046 „Põltsamaa valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneering, I etapp, asukoha eelvalik“ koos lisadega

Lisa 2. Eelvalikuala nr 3/9 asukohaskeem